

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(fjärde avdelningen i utökad sammansättning)
den 7 juli 1999 *

I mål T-106/96,

Wirtschaftsvereinigung Stahl, sammanslutning bildad enligt tysk rätt, Düsseldorf (Tyskland), företrädd av advokaten Jochim Sedemund, Berlin, delgivningsadress: advokatbyrån Aloyse May, 31, Grand-rue, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Paul F. Nemitz och Frank Paul, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

med stöd av

Europeiska unionens råd, företrädd av Guus Houttuin och Stephan Marquardt, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Alessandro Morbilli,

* Rättegångsspråk: tyska.

generaldirektör för Europeiska investeringsbankens rättsavdelning, 100, boulevard Konrad Adenauer, Luxemburg,

intervenient,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 96/315/EKSG av den 7 februari 1996 om bidrag från Irland till stålföretaget Irish Steel (EGT L 121, s. 16),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden R.M. Moura Ramos samt domarna R. García-Valdecasas, V. Tiili, P. Lindh och P. Mengozzi,

justitiesekreterare: byrådirektören A. Mair,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 25 november 1998,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (nedan kallat fördraget eller EKSG-fördraget) förbjuder i princip offentligt stöd till stålföretag. I artikel 4 c i fördraget förklaras att det är oförenligt med den gemensamma marknaden för kol och stål att ha "subventioner eller statliga stödåtgärder eller särskilda pålagor som ålagts av staterna oavsett i vilken form det sker".

- 2 I artikel 95 första och andra stycket i fördraget fastställs följande:

"I alla i detta fördrag inte förutsedda fall, som synes kräva ett beslut eller en rekommendation av kommissionen för att inom ramen för den gemensamma marknaden för kol och stål och i enlighet med artikel 5 förverkliga någon av de i artikel 2—4 närmare angivna målsättningarna för gemenskapen, kan detta beslut fattas eller denna rekommendation lämnas med rådets enhälliga samtycke och efter att den rådgivande kommittén hörts.

Beslutet eller rekommendationen skall ange eventuellt ifrågakommande sanktioner som skall bestämmas om på samma sätt.”

- 3 För att uppfylla kraven på omstrukturering av stålsektorn har kommissionen, med stöd i de ovan nämnda bestämmelserna i artikel 95 i fördraget, från och med början av åttiotalet infört ett gemenskapssystem för stöd som i vissa begränsade fall tillåter statligt stöd till stålindustrin. Detta system har anpassats fortlöpande för att bemästra konjunktursvårigheterna inom stålindustrin. Den uppsättning gemenskapsregler för stöd till stålindustrin som gällde under den berörda perioden och som skall prövas i det föreliggande fallet är således den femte i ordningen och har införts genom kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG av den 27 november 1991 om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin (EGT L 362, s. 57, svensk specialutgåva, område 13, volym 21, s. 189, nedan kallat regelverket eller det femte regelverket). Det femte regelverket gällde fram till den 31 december 1996. Det ersattes den 1 januari 1997 av kommissionens beslut nr 2496/96/EKSG av den 18 december 1996 om gemenskapsregler för statligt stöd till stålindustrin (EGT L 338, s. 42), vilket utgör det sjätte regelverket om stöd till stålindustrin. Av övervägandena i det femte regelverket framgår att det i likhet med sina föregångare införde ett gemenskapssystem som skulle omfatta allt slags stöd, selektivt eller generellt, som finansieras av medlemsstaterna. Dessa regler tillät varken driftstöd eller omstruktureringstöd, förutom när det rörde sig om stöd till nedläggning (förstainstansrättens dom av den 24 oktober 1997 i mål T-243/94, *British Steel mot kommissionen*, REG 1997, s. II-1887, punkt 3, nedan kallad domen i målet *British Steel*).
- 4 Samtidigt med regelverket, som är ett generellt beslut, har kommissionen vid flera tillfällen stött sig på artikel 95 i fördraget för att fatta individuella beslut om att undantagsvis tillåta särskilt statligt stöd. Det var under dessa omständigheter som kommissionen den 12 april 1994 fattade sex individuella beslut om att tillåta offentliga stödåtgärder till olika stålföretag. Mot dessa beslut anhängiggjordes det vid förstainstansrätten tre mål om ogiltigförklaring, i vilka dom avkunnades den 24 oktober 1997 i mål T-239/94, *EISA mot kommissionen* (REG 1997, s. II-1839, nedan kallad domen i målet *EISA*), i målet *British Steel* samt i mål T-244/94, *Wirtschaftsvereinigung Stahl m.fl. mot kommissionen* (REG 1997, s. II-1963, nedan kallad domen i målet *Wirtschaftsvereinigung*).

Bakgrund till tvisten

- 5 Irish Steel Ltd (nedan kallat Irish Steel) är ett till hundra procent statsägt företag som driver Irlands enda stål- och valsverk samt är beläget i Haulbowline, Cobh, County Cork. Irish Steel har en årlig produktionskapacitet på 500 000 ton i flytande stål och en varmvalsningskapacitet på 343 000 ton i färdiga produkter (sektioner). Under de fem verksamhetsåren 1990—1995 uppgick företagets faktiska produktion av varmvalsade produkter till 278 000, 248 000, 272 000, 276 000 respektive 258 000 ton, vilket motsvarar en produktivitetsnivå som klart understiger dess kapacitet.

- 6 Under perioden 1980—1985 erhöll Irish Steel stöd av den irländska regeringen uppgående till 183 miljoner IRL efter det att kommissionen hade gett tillstånd till detta. Därefter genomgick företaget en period av ihållande ekonomiska problem som i slutet av verksamhetsåret 1994/1995 ledde till sammanlagda förluster som översteg 138 miljoner IRL.

- 7 Den irländska regeringen ställde år 1993 en borgen för två lån (på 10 miljoner respektive 2 miljoner IRL) med en effektiv ränta som låg under marknadsräntan. Dessa lån ansågs nödvändiga för att möjliggöra företagets fortsatta drift. Detta stödelement anmäldes inte till kommissionen vid den tidpunkten.

- 8 Den försämrade ekonomiska situationen för Irish Steel ledde till att den irländska regeringen genom skrivelse av den 1 mars 1995 till kommissionen anmälde en omstruktureringsplan för detta bolag samt till denna knutet offentligt stöd. I denna plan föreskrevs ett bidrag på 40 miljoner IRL som aktiekapital och en offentlig lånegaranti om 10 miljoner IRL, vilken nämns i föregående punkt

(nedan kallad den första omstruktureringsplanen). De irländska myndigheterna inledde samtidigt förhandlingar för en privatisering av Irish Steel.

9 Kommissionen uppmanade den 4 april 1995, genom tillkännagivande 95/C 284/04 enligt artikel 6.4 i regelverket till de övriga medlemsstaterna och andra berörda parter om stöd som Irland har beviljat till Irish Steel (EGT C 284, s. 5, nedan kallat tillkännagivande 95/C), de berörda parterna att yttra sig i frågan om huruvida de anmälda åtgärderna var förenliga med den gemensamma marknaden. Den första anmälan av den 1 mars 1995 togs emellertid tillbaka genom skrivelse av den 7 september 1995, varigenom de irländska myndigheterna tillställde kommissionen en reviderad anmälan. Denna anmälan innehöll ett nytt program för offentligt stöd som var planerat som en motprestation för att Irish Steel efter ett öppet anbudsförfarande skulle säljas till det privata bolaget Ispat International (etablerat i Indonesien, kontrollerat av indiskt kapital och verksamt i flera länder). Detta andra program har inte meddelats några andra berörda parter.

10 Enligt kommissionens uppskattningar uppgick det offentliga stöd som var planerat i samband med försäljningen av Irish Steel till sammanlagt till 38,298 miljoner IRL. Det fördelades på följande sätt:

— Tillskott av maximalt 17 miljoner IRL för avskrivningen av ett räntefritt lån från staten.

— Tillskott av likvida medel på maximalt 2,831 miljoner IRL för att täcka ett underskott i balansräkningen.

— Tillskott av likvida medel på maximalt 2,36 miljoner IRL för att täcka särskilda miljöförbättrande arbeten.

- Tillskott av likvida medel på maximalt 4,617 miljoner IRL för att täcka räntor och amorteringar på utestående lån.

  - Tillskott av likvida medel på maximalt 0,628 miljoner IRL för att täcka underskottet i pensionsplanen.

  - Tillskott av ytterliga likvida medel på maximalt 7,2 miljoner IRL för att finansiera den revidering av omstruktureringsplanen som är ett villkor för rådets godkännande.

  - Tillskott av medel för ansvarsförbindelse på maximalt 2,445 miljoner IRL med hänsyn till eventuell restbeskattning samt andra retroaktiva kostnader och finansiella krav.

  - Tillskott av maximalt 1,217 miljoner IRL som motsvarar det stödelement som ingår i de statliga garantierna för två lån som uppgår till 12 miljoner IRL (vilka ingick i det förfarande som inleddes enligt artikel 6.4 i gemenskapsreglerna för stöd till stålindustrin och vilka nu i försäljningsöverenskommelsen i själva verket kommer att övertas av investeraren som står för en täckning som skyddar staten mot de risker som finns i garantierna).
- 11 Enligt den andra omstruktureringsplanen skulle Ispat International köpa alla aktier i Irish Steel för 1 IRL och överta alla resterande skulder och förbindelser, förutom ett utestående räntefritt lån från regeringen på 17 miljoner IRL vilket skulle avskrivas. Dessutom skulle Ispat International omedelbart satsa kapital i

en omfattning av 5 miljoner IRL och genomföra investeringar på sammanlagt 25 miljoner IRL under de följande fem åren.

- 12 Kommissionen anmälde detta andra stödprogram till rådet genom skrivelse av den 11 oktober 1995 (nedan kallad anmälan av den 11 oktober 1995), vilken rådet godkände den 22 december 1995. Genom kommissionens beslut 96/315/EKSG av den 7 februari 1996 om bidrag från Irland till stålföretaget Irish Steel, vilket offentliggjordes den 21 maj 1996 (EGT L 121, s. 16, nedan kallat det omtvistade beslutet), tilläts det planerade offentliga stödet.
- 13 Kommissionen gjorde sitt tillstånd beroende av de villkor som förklaras i punkterna V—VII i det omtvistade beslutet och uppställs i artiklarna 2—5 i beslutet. I punkt V i det omtvistade beslutet föreskrivs bland annat att det är nödvändigt ”att den befintliga kapaciteten avseende flytande stål och färdiga varmvalsningsprodukter inte ökar, annat än som ett resultat av produktivitetsförbättringar, under en period av åtminstone fem år från och med dagen för den sista stödutbetalningen”.
- 14 Till skillnad från besluten av den 12 april 1994 föreskrevs det i det omtvistade beslutet emellertid inte någon minskning av produktionskapaciteten, eftersom det ”[var] omöjligt... utan att stänga fabriken, eftersom Irish Steel endast har ett varmvalsningsverk” (punkt V). Följande tilläggsvillkor uppställdes emellertid för Irish Steel:
  - Företaget skulle inte få öka sitt dåvarande utbud av produkter som hade meddelats till kommissionen i november 1995 under de första fem åren från och med stödutbetalningarna.

- Företaget skulle inte få tillverka balkar av större storlek än det dåvarande utbudet av storlekar.

  - Företaget skulle inte få överskrida den årliga produktionsmängden av varmvalsade färdiga produkter och halvfärdiga produkter (tackor) under räkenskapsåren fram till och med den 30 juni 2000.

  - Företaget skulle begränsa de europeiska (gemenskapen plus Schweiz och Norge) försäljningsmängderna av färdiga produkter under samma period till en viss kvantitet.
- 15 Genom en rättsakt av den 18 juni 1996 förändrades bolaget Irish Steels bolagsnamn till Irish Ispat Ltd (nedan kallat Ispat).

Förfarande

- 16 Sammanslutningen Wirtschaftsvereinigung Stahl har genom en ansökan, som inkom till förstainstansrättens kansli den 10 juli 1996, med stöd av artikel 33 i fördraget yrkat ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.
- 17 Samtidigt har företaget British Steel den 11 juni 1996 väckt en annan talan mot samma beslut. Talan har vid förstainstansrättens kansli registrerats under nummer T-89/96.

- 18 I det föreliggande fallet har rådet den 13 december 1996 till förstainstansrättens kansli lämnat in en ansökan om att få intervensera till stöd för svarandens yrkanden. Ordföranden på förstainstansrättens första avdelning i utökad sammansättning har tillåtit interventionen genom beslut av den 5 februari 1997.
- 19 Sökanden har i sin ansökan yrkat att förstainstansrätten som en processledande åtgärd skall förordna att kommissionen till sökanden skall överlämna samtliga handlingar rörande samtliga åtgärder som kommissionsledamöterna vidtog då de fattade det omtvistade beslutet.
- 20 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (fjärde avdelningen i utökad sammansättning) att inleda det muntliga förfarandet, uppmanade parterna att skriftligen besvara vissa frågor och anmodade kommissionen att förete en styrkt kopia av handlingen SEC (96) 199 och av den vidimerade versionen av protokollet för kommissionens sammanträde den 7 februari 1996. Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens muntliga frågor vid offentligt sammanträde den 25 november 1998.

Parternas yrkanden

- 21 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet,

— i andra hand ogiltigförklara detta beslut till den del Irish Steel därigenom tillåts att höja produktionsnivån, så att den överstiger den sammanlagda produktionen under verksamhetsåret 1994/1995, samt

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

22 Svaranden, som stöds av rådet, har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, samt

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Upptagande till sakprövning

Parternas argument

23 Kommissionen har gjort gällande att talan inte kan upptas till sakprövning. Kommissionen har hävdad att det följer av artikel 33 i fördraget att en talan om ogiltigförklaring skall väckas ”inom en månad efter delgivning eller efter offentliggörande av beslutet eller rekommendationen allt efter omständigheterna”. Domstolen har dessutom tolkat artikel 33 i EKSG-fördraget i förbindelse med artikel 173 i EG-fördraget (nu artikel 230 EG i ändrad lydelse) där det föreskrivs att när den omtvistade rättsakten varken har offentliggjorts eller delgivits skall fristen räknas från den dag då sökanden fick kännedom om rättsakten (domstolens dom av den 6 juli 1988 i mål 236/86, Dillinger Hüttenwerke mot kommissionen, REG 1988, s. 3761).

24 Det omtvistade beslutet, som är ett individuellt beslut riktat till Irland, har varken delgivits eller meddelats sökanden. Kommissionen har hävdad att sökanden i det föreliggande fallet likväl för första gången fick kännedom om rättsakten den 25 oktober 1995 då EKSG:s rådgivande kommitté (nedan kallad kommittén) höll ett sammanträde vid vilket sökanden var företrädd. Sökandens

uttalanden i två tidningsartiklar i *Engineer* av den 21 mars 1996 respektive i *Irish Times* av den 28 mars 1996 visar under alla omständigheter att sökanden redan vid den tidpunkten hade kännedom om det omtvistade beslutets text i dess helhet. Fristen på en månad skall således räknas senast från slutet av mars 1996, och talan som väcktes den 10 juli 1996 har följaktligen väckts för sent.

- 25 Kommissionen har vidare hävdad att artikel 33 i fördraget — till skillnad från vad sökanden har påstått — inte gör det möjligt att välja mellan tidpunkten för offentliggörande och tidpunkten för erhållande av kännedom om rättsakten. Denna tolkning följer av en rad överväganden, bland annat meningens och målsättningen med tidsfristen som är ett uttryck för kravet på rättssäkerhet, den betydelse som möjligheten till en snabb reaktion har för de berörda och i synnerhet förstainstansrättens dom av den 12 december 1996 i mål T-380/94, *AIUFFASS och AKT mot kommissionen* (REG 1996, s. II-2169, punkt 42).
- 26 Även om man till sökandens fördel beaktade att den vid den tidpunkten inte hade kännedom om det omtvistade beslutet i dess helhet, följer det av en fast rättspraxis att det ankommer på den som känner till förekomsten av en rättsakt ”att inom rimlig tid begära att få ta del av rättsaktens text i dess helhet” (domstolens dom av den 5 mars 1993 i mål C-102/92, *Ferriere Acciaierie Sarde mot kommissionen*, REG 1993, s. I-801, punkterna 18 och 19). Sökanden har inte iakttagit denna skyldighet.
- 27 Sökanden har för sin del bestridit att talan har väckts för sent. Enligt artikel 33 i fördraget är den relevanta händelse från vilken fristen börjar räknas rättsaktens offentliggörande. Sökanden anser även att den inte hade kännedom om det omtvistade beslutets innehåll i dess helhet före dess offentliggörande. Artikel 33 i fördraget gav under alla omständigheter sökanden möjlighet att välja mellan att väcka talan omedelbart efter det att den hade fått kännedom om det omtvistade beslutet eller efter det att det offentliggjorts.

Förstainstansrättens bedömning

- 28 Det följer av lydelsen av artikel 33 tredje stycket i fördraget att talan om ogiltigförklaring skall väckas inom en månad efter delgivning eller offentliggörande av beslutet eller rekommendationen allt efter omständigheterna. Domstolen har tolkat denna bestämmelse mot bakgrund av artikel 173 femte stycket i EG-fördraget, varvid den har ansett att när en rättsakt varken har offentliggjorts eller delgivits, och endast i detta fall, ankommer det på den som känner till förekomsten av en rättsakt som berör honom att inom rimlig tid begära att få ta del av rättsaktens text i dess helhet vid äventyr av att fristen för talans väckande löper ut. Bortsett från detta skall fristen för att väcka talan räknas från den tidpunkt då den berörde får exakt kännedom om innehållet i och skälen till rättsakten i fråga, så att han kan utnyttja sin rätt att väcka talan (domstolens dom i det ovannämnda målet Dillinger Hüttenwerke mot kommissionen, punkt 14, och den rättspraxis som nämns där, och av den 6 december 1990 i mål C-180/88, Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie mot kommissionen, REG 1990, s. I-4413, punkterna 22—24).
- 29 Förstainstansrätten har dessutom redan med avseende på EG-fördraget ansett att den tidpunkt då sökanden fick kännedom om rättsakten, som kriterium för när fristen för talans väckande börjar löpa, är subsidiär i förhållande till offentliggörandet eller delgivningen av rättsakten (se förstainstansrättens dom av den 15 september 1998 i mål T-11/95, BP Chemicals mot kommissionen, REG 1998, s. II-3235, punkt 47, och den rättspraxis som nämns där).
- 30 I det föreliggande fallet offentliggjordes det omtvistade beslutet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 21 maj 1996. Eftersom den skrivelse varigenom talan har väckts inlämnades den 10 juli 1996, har talan således väckts inom den frist på en månad som föreskrivs i artikel 33 tredje stycket i fördraget, vilken börjar löpa från slutet av fjortonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes, förlängd med sex dagar med hänsyn till avståndet, med tillämpning av artikel 102.1 och 102.2 i förstainstansrättens rättegångsregler och artikel 1 i bilaga II till domstolens rättegångsregler.

- 31 Det subsidiära kriteriet skall under dessa omständigheter inte tillämpas. Kommissionens argument att sökanden hade fått kännedom om det omtvistade beslutet innan det offentliggjordes eller att den borde ha begärt att inom rimlig tid få ta del av beslutets text i dess helhet är således inte relevant.
- 32 Av detta följer att invändningen att talan inte kan tas upp till sakprövning skall ogillas.

Prövning i sak

- 33 Sökanden har till stöd för sin talan anfört olika anmärkningar som kan sammanföras till två grunder. Under den första grunden har gjorts gällande att fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning har åsidosatts. Under den andra grunden har gjorts gällande att väsentliga formföreskrifter har åsidosatts.
- 34 Sökanden har under sammanträdet, till följd av att kommissionen har företett vissa handlingar, avstått från en delgrund inom den senare grunden, under vilken den gjorde gällande att kollegialitetsprincipen hade åsidosatts.

Grunden att fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning har åsidosatts

- 35 Under denna grund sammanförs i huvudsak nio anmärkningar som sökanden har åberopat. Beslutet påstås vara rättsstridigt, eftersom det inte är förenligt med det femte regelverket, åsidosätter villkoren för tillämpning av artikel 95 i fördraget, kränker den interna systematiken för artikel 3 i fördraget, åsidosätter principen

om restriktiv tolkning, legaliserar stöd som inte har anmälts, åsidosätter principen om likabehandling, åsidosätter artikel 56.2 i fördraget, åsidosätter principen om skydd för berättigade förväntningar och slutligen åsidosätter proportionalitetsprincipen.

Åsidosättande av det femte regelverket

— Parternas argument

- 36 Sökanden har hävdad att det femte regelverket utgör en överordnad generell bestämmelse som kommissionen är skyldig att följa när den fattar individuella beslut. Enligt artikel 14 andra stycket i fördraget skall regelverket vara bindande till alla delar och följas av samtliga som omfattas av gemenskapernas rättssystem, inklusive institutionerna. Eftersom regelverket i detalj reglerar politiken avseende stöd till stålindustrin, har kommissionen, genom att avvika från dess bestämmelser, åsidosatt principen om normhierarki och legalitetsprincipen. Sökanden har i detta avseende åberopat förstainstansrättens domar av den 8 juni 1995 i mål T-7/93, Langnese-Iglo mot kommissionen (REG 1995, s. II-1533, punkt 208), och i mål T-9/93, Schöller mot kommissionen (REG 1995, s. II-1611).
- 37 I det femte regelverket föreskrivs enligt sökanden — till skillnad från i de tidigare regelverken — dessutom inte någon möjlighet till undantag. Endast stödåtgärder som uppfyller villkoren i artiklarna 2—5 i regelverket kan följaktligen anses förenliga med den gemensamma marknadens riktiga funktion, vilket innebär att kommissionen kan tillåta dem.
- 38 När det femte regelverket antogs uppgav rådet och kommissionen, vilka kände till Irish Steels osäkra ekonomiska situation, uttryckligen sin avsikt att strikt

genomföra förbudet mot offentligt stöd inom stålsektorn och att undanröja undantagen från denna regel. Den för stålindustrin typiska kris som Irish Steel har genomgått utgör följaktligen inte i något fall en oväntad utveckling.

- 39 Kommissionen har bestridit att det femte regelverket har en tvingande och uttömmande karaktär, såsom sökanden har påstått. Detta skulle innebära att det beslut varigenom kommissionen antog regelverket skulle ha medfört en ändring av fördraget genom att på ett tvingande sätt slå fast räckvidden av artikel 95. Tolkningen att en bestämmelse i primärrätten kan ändras genom en bestämmelse i sekundärrätten genom att kringgå hela förfarandet för en ändring av fördraget kan emellertid inte godtas. Enligt kommissionen kan artikel 95 i fördraget alltid utgöra den rättsliga grunden för ad hoc-beslut avseende beviljande av stöd under särskilda omständigheter, förutsatt att villkoren för dess tillämpning är uppfyllda.
- 40 Rådet har gjort gällande att både regelverket och det omtvistade beslutet formellt grundas på artikel 95 första stycket i fördraget. Båda rättsakterna har följaktligen samma juridiska natur och samma rang. Regelverket är följaktligen inte någon hierarkiskt överordnad bestämmelse i förhållande till det omtvistade beslutet, till vilken detta skall anpassa sig.

— Förstainstansrättens bedömning

- 41 Det skall inledningsvis erinras om att det av motiveringen till det femte regelverket (se i synnerhet punkt I) framgår att det för det första syftade till ”att inte beröva stålindustrin stöd för forskning och utveckling eller stöd för att anpassa industrianläggningar till nya miljökrav”. För att minska överkapaciteten och återställa jämvikten på marknaden tilläts där även på vissa villkor ”socialt stöd för att underlätta inskränkning av driften vid stålverk eller finansiera att all

verksamhet som omfattas av Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen... upphör för gott vid de minst konkurrenskraftiga företagen". Såsom förstainstansrätten redan har konstaterat, bland annat i domen i målet British Steel, hänför sig regelverket på ett allmänt sätt till vissa grupper av stöd som i den domen ansågs förenliga med fördraget (punkterna 47 och 49). Genom regelverket infördes allmänna undantag från förbudet mot statligt stöd, uteslutande vad beträffar stöd för forskning och utveckling, stöd för miljöskyddsåtgärder, stöd till nedläggning samt regionalt stöd till stålföretag som är etablerade i vissa medlemsstater eller i en viss del av dem, förutsatt att stödåtgärderna uppfyller vissa villkor.

- 42 Regelverket utgör under dessa omständigheter en uttömmande och tvingande rättslig ram endast för de stödåtgärder som räknas upp där och som enligt regelverket är förenliga med fördraget. Regelverket inrättar på detta område ett övergripande system som avser att säkerställa likabehandling inom ramen för ett enda förfarande avseende alla stöd som ingår i de undantagna grupper som definieras i det. Kommissionen är således endast bunden av detta system när den bedömer om stöd som avses i regelverket är förenligt med fördraget. Den kan således inte tillåta sådant stöd genom ett individuellt beslut som står i strid med de allmänna regler som införts genom detta regelverk (se domarna i målen EISA, punkt 71, British Steel, punkt 50, och Wirtschaftsvereinigung, punkt 42).
- 43 Stöd som inte hör till de grupper som har undantagits från förbudet genom bestämmelserna i regelverket kan däremot dra fördel av individuellt undantag från detta förbud, om kommissionen inom ramen för sin befogenhet att företa skönsmässig bedömning med stöd av artikel 95 i fördraget anser att sådant stöd är nödvändigt för att förverkliga fördragets målsättningar. Syftet med regelverket kan nämligen inte vara att förbjuda stöd som inte ingår i de grupper av stöd som uttömmande räknas upp i det. Kommissionen är med stöd av artikel 95 första och andra stycket i fördraget — som endast avser de situationer som inte förutses i fördraget (se domstolens dom av de 12 juli 1962 i mål 9/61, Nederländerna mot Höga myndigheten, REG 1962, s. 413, punkt 2) — inte behörig att förbjuda vissa grupper av stöd, eftersom ett sådant förbud redan föreskrivs i artikel 4 c i själva fördraget. Stödåtgärder som inte hör till de kategorier som enligt regelverket är undantagna från detta förbud omfattas således uteslutande av artikel 4 c i fördraget. Av detta följer att när sådant stöd likväl blir nödvändigt

för att förverkliga fördragets målsättningar, har kommissionen befogenhet att stödja sig på artikel 95 i fördraget för att möta den oförutsedda situationen, i förekommande fall, genom ett individuellt beslut (se i detta avseende domarna i målen EISA, punkt 72, British Steel, punkt 51, och Wirtschaftsvereinigung, punkt 43).

- 44 I det föreliggande fallet omfattas de statliga stödåtgärder som avses i det omtvistade beslutet, som möjliggör en omstrukturering och därigenom en privatisering av Irish Steel, av regelverkets tillämpningsområde. Kommissionen kunde således på goda grunder tillåta dessa stödåtgärder genom ett individuellt beslut på grundval av artikel 95 i fördraget, om villkoren i denna bestämmelse var uppfyllda.
- 45 Sökanden har under sammanträdet, genom att åberopa domarna i målen EISA, British Steel och Wirtschaftsvereinigung, gjort gällande att både tillskottet av likvida medel på 2,36 miljoner IRL för att täcka särskilda miljöförbättrande arbeten och tillskottet på 0,628 miljoner IRL för att täcka underskottet i pensionsplanen föll inom de grupper som räknas upp i regelverket och att kommissionen följaktligen inte kunde tillåta dessa tillskott utan att tillämpa det förfarande som har fastställts i regelverket.
- 46 I artikel 3 i regelverket undantas i princip ”stöd till stålföretag för att de nya lagstadgade miljöskyddsnormerna skall uppfyllas av anläggningar som varit i drift i minst två år innan dessa nya normer infördes”, om det totala stödet ”uttryckt i nettobidragsekvivalenter inte överstig[er] 15 % av de investeringar som avser ifrågavarande miljöåtgärder”.
- 47 Stödelementet för att täcka särskilda miljöförbättrande arbeten (se ovan punkt 10) faller inte inom tillämpningsområdet för artikel 3 i regelverket. Även om artikeln syftar till att täcka anpassningen av anläggningarna till de

lagstadgade miljöskyddsnormerna, överstiger dess belopp uttryckt i nettobidragsekvivalenter 15 procent av de investeringar som hänför sig till dessa åtgärder. Stödet undantas således inte genom denna bestämmelse från det generella förbudet i artikel 4 c i fördraget.

- 48 Enligt artikel 4 i regelverket är stöd till inskränkning av driften eller till att ett företag för gott upphör med produktionen likaså i princip undantaget från förbudet i artikel 4 c i fördraget när avsikten med detta stöd är "att täcka kostnader för ersättning till anställda som sägs upp eller förtidspensioneras", förutsatt att de uppfyller vissa villkor.
- 49 Det ovan avsedda bidraget på 0,628 miljoner IRL omfattas emellertid av ett program för omstrukturering av Irish Steel och är inte avsett för inskränkning av företagets drift eller till att det för gott upphör med produktionen.
- 50 Under dessa omständigheter kunde stödet tillåtas genom ett individuellt beslut som grundas direkt på artikel 95 i fördraget, eftersom de villkor som föreskrivs i denna artikel var uppfyllda (se ovan punkterna 43 och 44). Eftersom det omtvistade beslutets tillämpningsområde skiljer sig från regelverkets tillämpningsområde, då det i beslutet av exceptionella skäl och undantagsvis har godkänts stödåtgärder som i princip inte skulle kunna vara förenliga med fördraget, är det undantag som därigenom har tillåtits helt fristående från regelverket. Beslutet omfattas under dessa omständigheter inte av de villkor som uppställs i nämnda regelverk och utgör följaktligen ett tillägg i förhållande till regelverket i syfte att förverkliga fördragets målsättningar.
- 51 Av det ovan anförda följer att det omtvistade beslutet inte kan anses utgöra ett ooberättigat undantag från det femte regelverket. Beslutet utgör tvärtom en rättsakt som i likhet med regelverket grundas på bestämmelserna i artikel 95 första och andra stycket i fördraget. Hänvisningen till domarna i de ovannämnda målen Langnese-Iglo mot kommissionen och Schöller mot kommissionen är följaktligen irrelevant i det föreliggande fallet, eftersom det omtvistade beslutet inte har fattats inom ramen för det femte regelverket.

- 52 Av detta följer att det omtvistade beslutet inte är rättsstridigt på grund av att det, såsom påstått, har åsidosatt regelverket.

Åsidosättande av villkoren för tillämpning av artikel 95 i fördraget

— Parternas argument

- 53 Sökanden har påstått att kommissionen oriktigt har stött sig på artikel 95 för att fatta det omtvistade beslutet. Enligt artikel 4 c i fördraget skall "subventioner eller statliga stödåtgärder eller särskilda pålagor som ålagts av staterna oavsett i vilken form det sker" vara förbjudna. Offentliga stödåtgärder utgör följaktligen inte "i detta fördrag inte förutsedda fall", vilket skulle göra det berättigat att stödja sig på artikel 95 i fördraget. Sökanden har även hävdad att uttrycket "i detta fördrag inte förutsedda fall" skall uppfattas så, att det avser "inte reglerade" fall, vilket med beaktande av förbudet i artikel 4 c i fördraget inte är fallet med statliga stödåtgärder. Statliga stödåtgärder förutses och förbjuds tvärtom i fördraget. Denna fråga är för övrigt en ren rättsfråga beträffande vilken kommissionen saknar utrymme att företa skönsmässig bedömning.
- 54 Sökanden har även påstått att även om kommissionen i första stycket i punkt IV i det omtvistade beslutet har angett att bidraget till Irish Steel medverkar till att målen i fördraget uppnås, särskilt artiklarna 2 och 3, framgår det inte klart vilka målsättningar det rör sig om. I artikel 2 första stycket i fördraget anges för övrigt närmare att gemenskapens målsättningar skall eftersträvas "på grundval av upprättandet av en gemensam marknad under de villkor som anges i artikel 4".

Det är enligt sökanden med beaktande av förbudet i artikel 4 c i fördraget inte välgrundat att vidta åtgärder som står i strid med denna regel och motivera dem med att målsättningarna med artiklarna 2—4 i fördraget eftersträvas.

55 Stödåtgärderna i fråga syftar enligt sökanden vidare inte till att förverkliga någon av de målsättningar som avses i artiklarna 2 och 3 i fördraget. Inget av stödelementen bidrar till en "modernisering av produktionen" eller "en kvalitetsförbättring", eftersom de syftar till att ge kompensation för tidigare förluster. Med beaktande av det alltför stora utbudet inom stålsektorn kan stödåtgärderna i fråga dessutom inte heller bidra till att främja "utvecklingen av den internationella handeln". Vad gäller målsättningen som avses i artikel 3 d, enligt vilken gemenskapen skall "se till att upprätthålla förutsättningar som stimulerar företagen att utveckla och förbättra sin produktionskapacitet", skulle säkerheten att alltid kunna få kompensation för förluster genom offentliga stödåtgärder frita ett företag från skyldigheten att behöva bemöta konkurrensen genom innovationer och rationaliseringar. Detsamma gäller förbrukarnas intressen. Stödet syftar nämligen inte till att "försäkra sig om en jämn försörjning av den gemensamma marknaden med hänsyn till tredje lands behov" eller till att "tillförsäkra alla den gemensamma marknads förbrukare... lika tillgång till produktionen", eftersom försörjningen enligt sökanden kan tryggas av de lönsamma producenterna inom gemenskapen. "[Ö]kning av sysselsättningen", vilken enligt artikel 2 första stycket i fördraget utgör en av gemenskapens uppgifter, kan på grund av förbudet i artikel 4 c i fördraget inte heller förverkligas genom offentliga stödåtgärder eller genom individuella åtgärder.

56 Det omtvistade beslutet är enligt sökanden slutligen rättsstridigt även därför att det inte är nödvändigt för att förverkliga fördragets målsättningar. Sökanden har i detta avseende åberopat domstolens dom av den 3 oktober 1985 i mål 214/83, Tyskland mot kommissionen (REG 1985, s. 3053, punkt 30).

57 Kommissionen har, vad gäller frågan om huruvida villkoren för tillämpning av artikel 95 är uppfyllda, påpekat att målsättningen med denna bestämmelse är att göra det möjligt för kommissionen att snabbt och effektivt kunna reagera på ett lämpligt sätt på oväntade händelser som äventyrar förverkligandet av fördragets

målsättningar. Kommissionen har följaktligen, i motsats till vad sökanden har påstått, ett stort utrymme att företa skönsmässig bedömning för att pröva om en faktisk situation utgör ett av de ”i detta fördrag inte förutsedda fall” som berättigar att artikel 95 i fördraget tillämpas. Sökanden har vidare inte förklarat på vilket sätt kommissionen har gjort sig skyldig till maktmissbruk genom att beteckna Irish Steels situation som en särskild situation som inte förutses i fördraget och genom att fatta det omtvistade beslutet. Detsamma gäller även beträffande villkoren att stödåtgärderna skall vara nödvändiga och oundgängliga.

— Förstainstansrättens bedömning

- 58 Artikel 4 c i fördraget innebär i princip förbud mot statligt stöd inom Europeiska kol- och stålgemenskapen, om detta kan skada förverkligandet av gemenskapens väsentliga målsättningar enligt fördraget, i synnerhet upprättandet av ett system för fri konkurrens.
- 59 Att ett sådant förbud finns innebär dock inte att allt statligt stöd inom EKSG skall anses oförenligt med fördragets målsättningar. Avsikten med artikel 4 c i fördraget, tolkad mot bakgrund av samtliga målsättningar med fördraget — såsom de har definierats i dess artiklar 2—4 — är inte att utgöra hinder för statligt stöd som kan bidra till att fördragets målsättningar förverkligas. Artikeln ger gemenskapsinstitutionerna möjlighet att bedöma om sådant stöd är förenligt med fördraget och i förekommande fall att tillåta att det beviljas inom det område som omfattas av fördraget. Denna analys bekräftas av domen av den 23 februari 1961 i mål 30/59, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mot Höga myndigheten* (REG 1961, s. 1, 43, svensk specialutgåva, volym 1, s. 69), och av domen i målet *British Steel* (punkt 41), där domstolen fastställde att på samma sätt som visst finansiellt icke-statligt bistånd till kol- och stålproducerande företag enligt artiklarna 55.2 och 58.2 i fördraget endast kan lämnas av kommissionen eller med dennas uttryckliga tillstånd, skall artikel 4 c i

fördraget tolkas så, att den ger gemenskapsinstitutionerna exklusiv behörighet i fråga om stöd inom gemenskapen.

- 60 Inom fördragets systematik utgör artikel 4 c således inte hinder för att kommissionen i undantagsfall, med stöd av artikel 95 första och andra stycket i nämnda fördrag, tillåter stöd som medlemsstaterna planerar och som är förenligt med fördragets målsättningar, för att möta oväntade situationer (se domen i det ovannämnda målet Nederländerna mot Höga myndigheten och domen i målet British Steel, punkt 42).
- 61 Eftersom EKSG-fördraget till skillnad från EG-fördraget inte tilldelar kommissionen eller rådet någon särskild behörighet att tillåta statligt stöd, har kommissionen med stöd av artikel 95 första och andra stycket i fördraget befogenhet att vidta alla nödvändiga åtgärder för att uppnå fördragets målsättningar och följaktligen att i enlighet med det förfarande som införs i fördraget tillåta det stöd som enligt kommissionen är nödvändigt för att uppnå dessa målsättningar (se bland annat domen i målet EISA, punkterna 61—64, och den rättspraxis som nämns där). Till skillnad från vad sökanden har gjort gällande utgör stöd som bedöms vara nödvändigt för den gemensamma stålmarknadens riktiga funktion inte längre statligt stöd som är förbjudet enligt fördraget.
- 62 Villkoret avseende nödvändighet är i synnerhet uppfyllt när den berörda sektorn drabbas av exceptionella krissituationer. Domstolen betonade i detta avseende i domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen (punkt 30), ”det nära samband som inom ramen för genomförandet av EKSG-fördraget under kristid förenar beviljandet av stöd till stålindustrin och de strävanden efter omstrukturering som krävs av denna industrisektor”. Kommissionen skall inom ramen för detta genomförande skönmässigt bedöma om det stöd som är avsett att åtfölja omstruktureringsåtgärderna är förenligt med fördragets grundläggande principer (domen i målet EISA, punkterna 77 och 78).
- 63 På detta område skall lagenlighetskontrollen endast avse en kontroll av att kommissionen inte har överskridit gränserna för sitt utrymme att företa egna

bedömningar genom att missuppfatta eller göra en uppenbart oriktig bedömning av de faktiska omständigheterna eller att den inte har gjort sig skyldig till maktmissbruk eller till åsidosättande av förfaranderegler (se bland annat domstolens dom av den 15 juni 1993 i mål C-225/91, *Matra mot kommissionen*, REG 1993, s. I-3203, punkt 25).

- 64 I punkt IV i det omtvistade beslutet anges att målet med beslutet är att ”förse stålindustrin på Irland med en sund och ekonomiskt lönsam struktur”. Således skall det först kontrolleras om ett sådant mål strider mot de målsättningar som föreskrivs i artiklarna 2 och 3 i fördraget och sedan om det omtvistade beslutet är nödvändigt för att förverkliga dessa målsättningar.
- 65 Det skall erinras om att kommissionens uppgift — med beaktande av mångfalden av de målsättningar som fastslås i fördraget — består i att säkerställa en bestående sammanjämkning av de olika målsättningarna, genom att använda sig av sin befogenhet att företa skönsmässig bedömning för att tillgodose det gemensamma intresset, i enlighet med en fast rättspraxis (se domstolens dom av den 13 juni 1958 i mål 9/56, *Meroni mot Höga myndigheten*, REG 1958, s. 9, 43, svensk specialutgåva, volym 1, s. 21, av den 21 juni 1958 i mål 8/57, *Groupement des hauts fourneaux et aciéries belges mot Höga myndigheten*, REG 1958, s. 223, 242, och av den 29 september 1987 i de förenade målen 351/85 och 360/85, *Fabrique de fer de Charleroi och Dillinger Hüttenwerke mot kommissionen*, REG 1987, s. 3639, punkt 15). Särskilt i domen av den 18 mars 1980 i de förenade målen 154/78, 205/78, 206/78, 226/78, 227/78, 228/78, 263/78 och 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 och 85/79, *Valsabbia m.fl. mot kommissionen* (REG 1980, s. 907, punkt 54), ansåg domstolen att när kommissionen konstaterar en konflikt mellan målen i artikel 3 i fördraget, skall den ge företräde åt det mål som med hänsyn till de ekonomiska sakförhållandena och omständigheterna som ligger till grund för kommissionens beslut framstår som nödvändigt att prioritera.
- 66 Vad gäller frågan om saneringen av mottagarföretaget har som mål att förverkliga fördragets målsättningar skall det erinras om att privatiseringen av ett företag för att säkerställa dess framtida existens och en skälig minskning av antalet arbetstillfällen, såsom förstainstansrätten angav i sina domar i målen *EISA*, *British Steel* och *Wirtschaftsvereinigung*, bidrar till att förverkliga fördragets målsättningar, med beaktande av hur känslig stålsektorn är och av

att en fortsatt eller till och med fördjupad kris skulle ha medfört risker för ytterst allvarliga och varaktiga problem för den berörda medlemsstatens ekonomi. Det är ostridigt att stödet i fråga syftar till att underlätta privatiseringen av det offentliga företag som är dess mottagare, omstruktureringen av befintliga anläggningar och en skälig minskning av arbetstillfällena (se punkt II i det omtvistade beslutet). Det är dessutom inte heller stridigt att stålsektorn är av väsentlig betydelse i flera medlemsstater, eftersom stålindustrianläggningarna är belägna i regioner som kännetecknas av undersysselsättning och på grund av omfattningen av de ekonomiska intressen som står på spel. Eventuella nedläggnings- och uppsägningsbeslut skulle under dessa omständigheter, utan stöd från myndigheterna, ha kunnat leda till mycket stora svårigheter av allmänt intresse, i synnerhet genom att förvärra arbetslöshetsproblemet och riskera att skapa en ekonomisk och social krissituation av stora mått (domen i målet British Steel, punkt 107). Att Irish Steel är det enda stålföretaget på Irland gör oundvikligen att en eventuell nedläggning får svåra återverkningar på ekonomin och på sysselsättningen i medlemsstaten.

- 67 Då det syftar till att lösa sådana problem genom att sanera Irish Steel uppfyller det omtvistade beslutet under dessa omständigheter två krav i fördraget, eftersom det ovedersägligen syftar till att säkerställa "stabilitet i sysselsättningen", såsom förutsätts i artikel 2 andra stycket. Det syftar dessutom till att de mål skall uppfyllas som fastställs i artikel 3 i fördraget, däribland att "upprätthålla förutsättningar som stimulerar företagen att utveckla och förbättra sin produktionskapacitet" (artikel 3 d) och att främja "en jämn expansion och modernisering av produktionen såväl som en kvalitetsförbättring under förhållanden som utesluter varje form av skydd mot konkurrerande industrier" (artikel 3 g) (se i detta avseende domen i målet British Steel, punkt 108).
- 68 Av detta följer att det omtvistade beslutet sammanjämkar olika målsättningar i fördraget, i syfte att säkerställa den gemensamma marknadens riktiga funktion.
- 69 Det skall dessutom kontrolleras om det omtvistade beslutet var nödvändigt för att förverkliga dessa målsättningar. Såsom domstolen angav i punkt 30 i domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen, kan kommissionen "inte i något fall tillåta statligt stöd som inte är nödvändigt för att uppnå de mål som

avses i fördraget [... men] som kan medföra snedvridning av konkurrensen på den gemensamma stålmarknaden” (domen i målet British Steel, punkt 110).

- 70 Inledningsvis skall påpekas att domstolen i fråga om statligt stöd upprepade gånger har påpekat att ”kommissionen har ett utrymme för skönsmässig bedömning vars utövande inbegriper ekonomiska och sociala bedömningar som skall ske med hänsyn till gemenskapen som helhet” (domstolens dom av den 17 september 1980 i mål 730/79, Philip Morris mot kommissionen, REG 1980, s. 2671, punkt 24, svensk specialutgåva, volym 5, s. 303, och domen i det ovannämnda målet Matra mot kommissionen, samt förstainstansrättens dom av den 13 september 1995 i de förenade målen T-244/93 och T-486/93, TWD mot kommissionen, REG 1995, s. II-2265, punkt 82, och domen i målet British Steel, punkt 112).
- 71 Det framgår av det omtvistade beslutet (se punkt III), liksom av anmälan av den 11 oktober 1995, att kommissionen ansåg att omstruktureringsplanen, som var knuten till privatiseringen av Irish Steel, var den enda lösning som skulle göra det möjligt för företaget att återfå lönsamheten med så små sociala och ekonomiska kostnader som möjligt (se i synnerhet punkt 5 och följande punkter i anmälan). Att bolaget skulle säljas till en privat investerare som är verksam på internationell nivå och som har stor erfarenhet av stålindustrisektorn samt att denna investerare hade förmåga att sanera stålföretag som inte är lönsamma ingick bland andra faktorer i den avvägning som ledde till att kommissionen fattade det omtvistade beslutet. Att omstruktureringsplanen i samband med privatiseringen är genomförbar har bekräftats av utomstående sakkunniga som har ansett att Ispat Internationals förslag till investeringar gör det möjligt att öka produktiviteten i tillräcklig utsträckning och att minska kostnaderna (se bland annat punkterna 7.15—7.18 och 13.1 i anmälan av den 11 oktober 1995).
- 72 Av detta följer att sökanden inte har framfört något konkret som gör det möjligt att dra slutsatsen att kommissionen har åsidosatt villkoren för tillämpning av artikel 95 i fördraget.

Kränkning av den interna systematiken i artikel 3 i fördraget

— Parternas argument

73 Sökanden har hävdat att det omtvistade beslutet inte syftar till att förverkliga de målsättningar som föreskrivs i artikel 3 i fördraget eller, på grund av att dessa målsättningar inte kan bringas i överensstämmelse, någon enda av dessa målsättningar och att det omtvistade beslutet under alla omständigheter inte är nödvändigt för att förverkliga de målsättningar som påstås eftersträvas genom beslutet. Den målsättning som kommissionen har angett, nämligen att "försörjningen skall ske nära förbrukarna", är en målsättning som för det första inte följer av fördraget och som för det andra saknar relevans, eftersom den huvudsakliga målsättningen på området är att försäkra sig om att förbrukarna skall ha samma tillgång till marknaden och inte att de skall ha en nära tillgång till marknaden. Sökanden har för övrigt anfört att endast 6 procent av Irish Steels omsättning sker på Irland.

74 Kommissionen har bestridit påståendet att det omtvistade beslutet inte kan bidra till att förverkliga målsättningarna enligt artikel 3 i fördraget.

— Förstainstansrättens bedömning

75 Inom ramen för denna del av den första grunden har sökanden på nytt åberopat sin argumentation avseende frågan om stödet är nödvändigt för förverkligandet av fördragets målsättningar (se ovan punkterna 55—57). Denna anmärkning har således redan ogillats. Det förefaller dock under alla omständigheter ändamålsenligt att erinra om att domstolen, i domen i det ovannämnda målet *Groupement des hauts fourneaux et aciéries belges mot Höga myndigheten* (REG 1957, s. 242), klargjorde "att de olika målsättningarna med artikel 3 i praktiken måste vägas mot varandra, eftersom det är uppenbart omöjligt att förverkliga dem alla tillsammans och var och en av dem fullt ut och dessa målsättningar är generella

principer för åtgärder och harmonisering som skall eftersträvas i så stor utsträckning som möjligt”.

- 76 Kommissionen har i det föreliggande fallet genom att utöva sin befogenhet att företa skönsmässig bedömning fastställt att programmet för sanering av Irish Steel under stålsektorns kris (omnämnd i punkt I i det omtvistade beslutet) utgjorde ett lämpligt medel för förverkligandet av vissa av fördragets målsättningar, bland annat dem som nämns i punkt 67 ovan. Sökandens argumentation avseende bland annat den omständigheten att ”försörjningen skall ske nära förbrukarna” är inte tillräcklig för att visa att kommissionen har gjort sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning, eftersom denna målsättning endast är en av de målsättningar som beaktades då det omtvistade beslutet fattades.
- 77 Sökanden har under dessa omständigheter inte framfört något som gör det möjligt att anta att kommissionen gjorde sig skyldig till en oriktig bedömning då den ansåg att stödåtgärderna i fråga var ändamålsenliga och nödvändiga för att förverkliga vissa av fördragets målsättningar. Av detta följer att även anmärkningen att den interna systematiken i artikel 3 i fördraget har kränkts skall underkännas.

Åsidosättande av principen om restriktiv tolkning

— Parternas argument

- 78 Sökanden har hävdat att det omtvistade beslutet kränker principen om restriktiv tolkning, såsom den har utvecklats i domstolens rättspraxis avseende tolkningen av artiklarna 36 i EG-fördraget (nu artikel 30 EG i ändrad lydelse), 48 i EG-fördraget (nu artikel 39 EG i ändrad lydelse) och 55 i EG-fördraget (nu

artikel 45 EG). Kommissionen har enligt sökanden också tillämpat denna princip inom ramen för artikel 92 i EG-fördraget (nu artikel 87 EG i ändrad lydelse) och angett att ”de undantag från principen i artikel 92.1 i EEG-fördraget som anges i artikel 92.3 skall tolkas restriktivt vid undersökningen av varje stödordning eller varje individuell stödåtgärd” (kommissionens beslut 89/348/EEG av den 23 november 1988 om stöd från Frankrike till ett företag som tillverkar materiel för bilindustrin — Valéo, EGT L 143, 1989, s. 44, andra stycket VI).

- 79 Detta leder enligt sökanden till slutsatsen att varaktigheten och omfattningen av undantagen från artikel 4 c i fördraget på grundval av artikel 95 i fördraget skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt, endast skall beviljas provisoriskt och skall tillämpas på samma sätt på alla företag. Endast regelverket uppfyller följaktligen dessa villkor. Att stödja sig på artikel 95 i fördraget, såsom i det omtvistade beslutet, leder endast till att stödåtgärderna avseende företagen vidmakthålls i tiden utan att företagen någonsin görs lönsamma.
- 80 Sökanden har påpekat att Irish Steel upprepade gånger har fått offentligt stöd. Under åren 1980—1985 erhöll företaget stöd för 183 miljoner IRL (tillkännagivande 95/C). Detta bidrag översteg det till fullo betalda aktiekapitalet på 125 miljoner IRL. Om principen om restriktiv tolkning tillämpades, skulle ett företag endast en enda gång kunna erhålla stöd med belopp som uppgår till dess eget kapital.
- 81 Kommissionen anser att sökanden oriktigt har likställt artikel 95 i fördraget med en undantagsordning. Denna bestämmelse hänför sig inte specifikt till någon princip i fördraget utan bör i likhet med artikel 235 i EG-fördraget (nu artikel 308 EG) göra det möjligt att förverkliga fördragets målsättningar i de fall som inte förutses i det.

— Förstainstansrättens bedömning

- 82 Sökandens argumentation grundas på antagandet, som redan har bedömts vara oriktigt, att endast regelverket uppfyller villkoren för tillämpning av artikel 95 i fördraget i fråga om statligt stöd. Förstainstansrätten har dessutom även fastställt att villkoren för tillämpning av artikel 95 i fördraget är uppfyllda i det föreliggande fallet vad gäller frågan om huruvida stödet är nödvändigt för att förverkliga vissa av fördragets målsättningar (se punkterna 70—72 ovan).
- 83 Den återopade principen har under alla omständigheter inte åsidosatts. Det framgår nämligen av punkterna IV andra stycket och VI i det omtvistade beslutet att stödåtgärderna i fråga har begränsats i tiden. Således har det i det omtvistade beslutet fastställts en frist fram till den 30 juni 1998 inom vilken mottagarföretaget åter skall ha blivit lönsamt (artikel 1.2). På samma sätt har det i beslutet uppställts ett antal villkor (se punkterna 13 och 14 ovan) för att säkerställa att stödet begränsas till det som är absolut nödvändigt. Bland annat fastställdes i beslutet företagets finansiella nettokostnader från början till minst 3,5 procent av årsomsättningen, vilket motsvarar genomsnittet inom gemenskapens stålsektor (artiklarna 2 och 3).
- 84 Att Irish Steel tidigare har mottagit stöd och att bidragen överskred dess till fullo betalda aktiekapital på 125 miljoner IRL utgör endast en del av den bedömning som gjordes då beslutet fattades, bland annat rörande företagets förmåga att bli lönsamt inom skälig tid. Såsom redan har nämnts (se punkt 71 ovan), framgår det av det omtvistade beslutet, och mer detaljerat av anmälan av den 11 oktober 1995, att flera faktorer, bland annat Ispat Internationals ingripande, togs i beaktande. Att företaget har fått stöd tidigare kan dessutom inte utgöra något absolut hinder för stöd, såsom sökanden har påstått.
- 85 Av detta följer att anmärkningen att principen om restriktiv tolkning har åsidosatts skall underkännas.

Legalisering av stöd som inte har anmälts på förhand

— Parternas argument

- 86 Sökanden har uppgett att den irländska staten under år 1993 ställde en borgen på 10 miljoner IRL för ett lån till Irish Steel. Svaranden har inte bestridit detta. Räntan på lånet var förmånligare än marknadsräntan och stödet som detta lån innebar har inte anmälts till kommissionen i enlighet med artikel 6.4 i regelverket (se ovan punkt 7).
- 87 Detta stöd, som formellt sett är rättsstridigt, kan enligt sökanden inte legaliseras i efterhand genom att kommissionen beslutar att tillåta det. Domstolen har bekräftat detta i sin dom av den 21 november 1991 i mål C-354/90, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires och Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon (REG 1991, s. I-5505, punkt 16, svensk specialutgåva, volym 11, nedan kallad domen i målet FNCE).
- 88 Sökanden har i sin replik tillagt att det av det omtvistade beslutet inte framgår att kommissionen har undersökt om stödet i fråga är förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen kan vidare inte legalisera stöd som inte har anmälts till den genom att stödja sig på artikel 95 i fördraget, eftersom denna bestämmelse endast hänför sig till beslut som reglerar framtida fall.
- 89 Kommissionen har gjort gällande att den omständigheten att anmälningsförfarandet inte har följts inte påverkar stödets materiella förenlighet med den gemensamma marknaden, vare sig i fråga om artikel 93.3 i EG-fördraget (nu

artikel 88.3 EG) eller i fråga om artikel 6 i det femte regelverket som föreskriver samma skyldighet avseende föregående anmälan och förbud mot för tidiga utbetalningar.

— Förstainstansrättens bedömning

- 90 Kommissionen kan inom ramen för EKSG-fördragets system för statligt stöd på vissa villkor och med beaktande av förfarandet i artikel 95 i fördraget tillåta stödåtgärder som är nödvändiga för stålmarknadens riktiga funktion. Förbudet i artikel 4 c i fördraget utgör under dessa omständigheter varken något ovillkorligt eller absolut förbud.
- 91 Vad gäller individuella beslut förutsätter den inneboende logiken i detta system för tillstånd till stöd inledningsvis att medlemsstaten begär att kommissionen skall tillämpa förfarandet enligt artikel 95 i fördraget och vidare att det prövas om stödet är nödvändigt för att förverkliga fördragets målsättningar. Systemet enligt EKSG-fördraget består följaktligen — i likhet med systemet enligt artikel 93 i EG-fördraget (nu artikel 88 EG) — av två skilda faser. Den första fasen utgör ett hjälpmedel och innebär att medlemsstaterna är skyldiga att anmäla alla stödåtgärder som de planerar och att det är förbjudet att utbetala stöd innan kommissionen har godkänt det (detta följer direkt av artikel 4 c). Den andra fasen avser en prövning i sak och består av en prövning av om stödet är nödvändigt för att förverkliga vissa av fördragets målsättningar. I artikel 6 i regelverket föreskrivs för övrigt ett alldeles jämförbart förfarande för anmälan och prövning av stöd som enligt denna artikel inte omfattas av förbudet i artikel 4 c.
- 92 Av handlingarna i målet framgår att stödet i fråga, uppgående till 1,217 miljoner IRL, vilket motsvarade den offentliga borgen för två lån på sammanlagt 12 miljoner IRL (se ovan punkt 7), har beviljats utan föregående anmälan till kommissionen (se bland annat punkt 9 i tillkännagivande 95/C). Således återstår att undersöka om det omtvistade beslutet, med beaktande av denna underlåtenhet

att göra en föregående anmälan, innebär att detta stöd har legaliserats på ett rättsstridigt sätt, såsom sökanden har påstått.

- 93 Domstolen har inom ramen för EG-fördraget fastställt att åsidosättandet av skyldigheterna enligt artikel 93.3 i EG-fördraget inte befriar kommissionen från att pröva om stödet är förenligt med hänsyn till artikel 92 i EG-fördraget och att kommissionen inte har befogenhet att förklara ett stöd olagligt utan att ha prövat om stödet är förenligt med den gemensamma marknaden (se domen i målet FNCE, punkt 13).
- 94 Eftersom förbudet i artikel 4 c i fördraget endast utgör ett principiellt förbud och kommissionen kan tillåta statliga stödåtgärder som anses nödvändiga för den gemensamma marknads riktiga funktion, utgör den föregående anmälan också ett hjälpmedel i förhållande till det slutgiltiga beslutet avseende stödets förenlighet och dessutom avseende frågan om stödet är nödvändigt för att förverkliga vissa av fördragets målsättningar. Avsaknaden av en sådan anmälan är inte tillräcklig för att frita eller till och med hindra kommissionen från att ta initiativ på grundval av artikel 95 och eventuellt fastställa att stödåtgärderna är förenliga med den gemensamma marknaden. Kommissionen slöt sig i det föreliggande fallet till att stödåtgärderna för att omstrukturera Irish Steel, inbegripet det omtvistade stödet, var nödvändiga för den gemensamma marknads riktiga funktion och att de inte medförde någon oacceptabel snedvridning av konkurrensen. Avsaknaden av en anmälan kunde följaktligen inte påverka det omtvistade beslutets rättsenlighet, vare sig i fråga om beslutet i sin helhet eller vad gäller det stöd som inte hade anmälts i förväg.
- 95 Kommissionens ställningstagande i detta hänseende hindrar vidare inte de enskilda som berörs av den för tidiga utbetalningen av stödet att vid nationella domstolar framställa yrkanden om ogiltigförklaring av verkställighetsåtgärderna för det olagliga stödet eller om ersättning för eventuella skador, även om stödet i efterhand har förklarats förenligt med den gemensamma marknaden. Domstolen

har nämligen redan fastställt att förbudet mot statliga stödåtgärder i artikel 4 c i fördraget har direkt effekt (dom av den 23 april 1956 i de förenade målen 7/54 och 9/54, *Groupement des industries sidérurgiques luxembourgeoises mot Höga myndigheten*, REG 1956, s. 53, 91). Såsom kommissionen på goda grunder har nämnt, framhävde domstolen i domen i målet FNCE att artikel 93.3 i EG-fördraget har direkt effekt och att de nationella domstolarna är skyldiga att dra nödvändiga slutsatser av detta för att återställa lagligheten och i förekommande fall utdöma ersättning till enskilda för de skador som de har lidit därför att offentligt stöd har beviljats rättsstridigt. Att artikel 93.3 i EG-fördraget har direkt effekt har likväl för det första inte nödvändigtvis någon inverkan på den materiella prövningen av stödet och medför för det andra inte att kommissionens beslut avseende dess förenlighet med den gemensamma marknaden är rättsstridigt (punkterna 13 och 14).

- 96 Sökandens argument att det inte har undersökts om detta stöd är förenligt med den gemensamma marknaden saknar dessutom grund. Det framgår nämligen klart av punkt II sjunde stycket åttonde strecksatsen i det omtvistade beslutet att det ifrågasatta stödet ingick i det paket med stödåtgärder som föreslagits och att det hade underställts kommissionens bedömning. Det framgår dessutom av meddelandet av den 11 oktober 1995 (se bland annat punkterna 11.8—11.11) att kommissionen beräknade ett belopp på 1,217 miljoner IRL på följande sätt:

”Kommissionen anser att garantierna innefattar och kommer att innefatta ett stödelement, eftersom ingen provision var knuten till dem och det nya bolaget kommer att fortsätta att dra fördel av de således erhållna fördelarna. Med beaktande av lånens varaktighet (ungefär tolv månader respektive tio år) och med utgångspunkt från antagandet att en provision på 3 procent normalt borde ha betalats anser kommissionen att garantierna utgör ett stödelement uppgående till 1,217 miljoner IRL (1,502 miljoner ecu), med andra ord till ungefär 10 procent av lånens belopp.” (Punkt 11.10.)

- 97 Anmärkningen avseende att stödåtgärderna skulle ha legaliserats på ett rättsstridigt sätt saknar följaktligen grund.

Åsidosättande av principen om likabehandling

— Parternas argument

- 98 Sökanden har hävdad att kommissionen genom regelverket har uppställt principer som reglerar dess åtgärder inom denna sektor. Mot bakgrund av detta utgör varje överträdelse av dessa principer som inte är tillräckligt motiverad en kränkning av principen om likabehandling (domstolens dom av den 1 december 1983 i mål 190/82, Blomefield mot kommissionen, REG 1983, s. 3981, punkt 20, och av den 29 mars 1984 i mål 25/83, Buick mot kommissionen, REG 1984, s. 1773, punkt 15).
- 99 Enligt sökanden har kommissionen i det omtvistade beslutet inte uppgett på vilket sätt Irish Steels situation berättigade en avvikelse från tillämpningen av regelverket. Således redogörs i det omtvistade beslutet endast generellt för den krissituation som hela gemenskapens stålindustri genomgår. Denna ram, som kommissionen redan kände till då den antog regelverket, kunde inte berättiga en avvikelse från reglerna i regelverket utan att leda till ett åsidosättande av likhetsprincipen.
- 100 Sökanden har hävdad att svaranden även har åsidosatt likhetsprincipen genom att behandla jämförbara situationer olika. Kommissionen har nämligen med tillämpning av det femte regelverket vägrat att tillåta offentliga stödåtgärder med avseende på stålföretag som befann sig i en situation som var jämförbar med Irish Steels situation, såsom Hamburger Stahlwerke GmbH och Neue Maxhütte GmbH. Sökanden har likväl påpekat att den tyska förbundsregeringen inte i någotdera fallet hade framställt någon begäran om undantag med stöd av artikel 95 i fördraget.

- 101 Kommissionen har för sin del bestridit att den har förbjudit att stöd beviljas i jämförbara situationer. De exempel som sökanden har åberopat kan inte beaktas, eftersom det i dessa ärenden inte framställdes någon begäran om undantag i den mening som avses i artikel 95 i fördraget. Det uppstod följaktligen inte någon fråga om tillämpningen av denna bestämmelse. De situationer i vilka företagen Neue Maxhütte GmbH och Hamburger Stahlwerke GmbH befann sig företedde dessutom andra viktiga skillnader i förhållande till Irish Steels situation, bland annat fanns det inte någon vederbörligen upprättad omstruktureringsplan.

— Förstainstansrättens bedömning

- 102 Inledningsvis skall påpekas att denna anmärkning delvis stöder sig på det redan tillbakavisade påståendet att kommissionen borde ha tillämpat reglerna i det femte regelverket på det föreliggande fallet. Genom att åberopa åsidosättande av likhetsprincipen förefaller sökanden emellertid medge att kommissionen, även i de situationer i vilka det femte regelverket är det tillämpliga rättsliga systemet, kan göra ett undantag från dess regler, om undantaget är objektivt och tillräckligt välgrundat. Såsom redan har anförts ovan kan detta resonemang emellertid inte godtas. Kommissionen har i det föreliggande fallet inte gjort något undantag från det femte regelverket, utan har helt enkelt på goda grunder konstaterat att det femte regelverket inte var tillämpligt.
- 103 Vad gäller anmärkningen att kommissionen har åsidosatt likhetsprincipen genom att behandla Irish Steel på ett annat sätt än Neue Maxhütte GmbH och Hamburger Stahlwerke GmbH, skall det erinras om den fasta rättspraxis enligt vilken ”kommissionen kan kritiseras för diskriminering endast när den har behandlat jämförbara situationer olika, vilket missgynnar vissa aktörer i förhållande till andra utan att denna skillnad i behandlingen kan motiveras genom objektiva skillnader av en viss betydelse” (se bland annat domstolens dom av den 13 juli 1962 i de förenade målen 17/61 och 20/61, Klöckner Werke och Hoesch mot Höga myndigheten, REG 1962, s. 615, 652, och av den 15 januari 1985 i mål 250/83, Finsider mot kommissionen, REG 1985, s. 131, punkt 8). För att kunna bedöma om den behandling av Irish Steel som kommissionen har kritiserats för utgör ett åsidosättande av principen om likabehandling, skall det undersökas om denna behandling finner stöd i objektiva skillnader.

- 104 Såsom kommissionen har hävdad, var Irish Steels situation inte jämförbar med de andra omnämnda bolagens situation. Vad gäller Neue Maxhütte GmbH och Hamburger Stahlwerke GmbH framställde den tyska regeringen nämligen inte någon begäran om undantag med stöd av artikel 95 i fördraget eller framlade någon omstruktureringsplan som skulle ha gjort det möjligt för kommissionen att bedöma om de företedda stödprogrammen var genomförbara. Dessa omständigheter, villkas förekomst sökanden inte har bestridit, innebär emellertid att dessa bolags situation objektivt sett skiljer sig från Irish Steels situation.
- 105 Av detta följer att anmärkningen att likabehandlingsprincipen har åsidosatts skall underkännas.

Åsidosättande av artikel 56.2 i fördraget

— Parternas argument

- 106 Sökanden har kritiserat kommissionen för att inte ha använt sig av artikel 56.2 a och b i fördraget för att bemöta Irish Steels situation. Enligt denna bestämmelse borde den irländska regeringen ha framställt en begäran hos kommissionen för att få tillstånd till nedläggningsstöd.
- 107 Att fördraget innehåller en bestämmelse som gör det möjligt att på ett effektivt sätt bemöta ett icke lönsamt stålföretags behov, och i synnerhet de sociala följderna av nödvändiga nedläggningar, innebär enligt sökanden att det grundläggande villkoret för att använda sig av artikel 95 i fördraget inte är uppfyllt, eftersom det fall som kommissionen har velat bemöta förutses i fördraget.

108 Kommissionen har bestridit sökandens argumentation.

— Förstainstansrättens bedömning

- 109 Av domstolens fasta rättspraxis, bland annat av domen av den 26 mars 1987 i mål 45/86, kommissionen mot rådet (REG 1987, s. 1493, s. 11; svensk specialutgåva, volym 9), följer att valet av rättslig grund för en rättsakt inte enbart kan bero på en institutions uppfattning om det eftersträvade målet, utan detta val skall grundas på objektiva faktorer som kan bli föremål för domstolsprövning. Till sådana faktorer hör särskilt rättsaktens mål och innehåll (se dom av den 11 juni 1991 i mål C-300/89, kommissionen mot rådet, REG 1991, s. I-2867, punkt 10; svensk specialutgåva, volym 11). Av domstolens rättspraxis följer vidare att användandet av en sådan bestämmelse som artikel 95 i fördraget (en bestämmelse som motsvarar artikel 235 i EG-fördraget), som utgör en "sista utväg", som rättslig grund för en rättsakt endast är befogat om ingen annan bestämmelse ger gemenskapens institutioner den behörighet som är nödvändig för att anta rättsakten (dom av den 26 mars 1987 i det ovannämnda målet kommissionen mot rådet, punkt 13).
- 110 Det skall kontrolleras om beviljandet av stöd till Irish Steel i det föreliggande fallet omfattades av artikel 56.2 i fördraget eller om det, såsom kommissionen har påstått, föll utanför denna ram och det därför var nödvändigt att använda artikel 95 i fördraget.
- 111 De stödprogram som avses i artikel 56.2 i fördraget syftar till att personalen vid de företag som har tvingats lägga ner produktionen skall ges möjlighet att finna ny sysselsättning. Programmen avser bland annat omskolning, omplacering och integrering av arbetstagare som har blivit arbetslösa till följd av svårigheter att avsätta kol och stål. Under dessa omständigheter gör artikel 56.2 i fördraget det eventuellt möjligt att lösa en del av de problem som omstruktureringen av Irish Steel är förenad med, nämligen problemet med omskolning och integrering av arbetstagare. Den ram som föreskrivs i denna artikel gör det emellertid inte

möjligt att lösa det grundläggande problemet, som var bolagets lönsamhet. Den valda lösningen, som består i en omstruktureringsplan varigenom bolaget har privatiserats samtidigt som ett offentligt stödprogram har genomförts, faller uppenbart utanför de situationer som kan bemötas med hjälp av artikel 56.2 i fördraget.

- 112 Såsom kommissionen på goda grunder har påpekat begärdes det dessutom att kommissionen skulle ta ställning till om det stödprogram som den irländska regeringen hade för avsikt att bevilja Irish Steel var förenligt med fördraget. I den ovannämnda artikel 56 avses emellertid stödprogram som finansieras direkt ur gemenskapernas budget och inte några nationella stödåtgärder. Likheten och den eventuella kopplingen mellan de två förfarandena (nationellt stöd/gemenskapsstöd) framgår av följande stycke i anmälan av den 11 oktober 1995: "Omskolningsbidraget på 0,2 miljoner IRL (0,247 miljoner ecu) utgör enligt de irländska myndigheterna den irländska regeringens motprestation för ett bidrag som har beviljats med stöd av artikel 56.2 b i EKSG-fördraget och som är avsett att finansiera omskolningen av 134 arbetare. Kommissionen godtar i enlighet med sin normala politik i detta avseende att detta bidrag anses utgöra statligt stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden, eftersom det utgör nationell samfinansiering som skall komplettera gemenskapsstödet i enlighet med artikel 56.2 b." (Punkt 11.6.)
- 113 Av detta följer att kommissionens ändamål med att fatta det omtvistade beslutet faller utanför den ram som föreskrivs i artikel 56.2 i fördraget och att beslutet följaktligen inte är rättsstridigt på grund av att det har artikel 95 i fördraget som rättslig grund.
- 114 Anmärkningen att artikel 56.2 i fördraget har åsidosatts skall följaktligen underkännas.

Åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar

— Parternas argument

- 115 Sökanden anser att kommissionen genom att tillåta stödåtgärderna i fråga har avvikit från de principer som den och rådet själva har fastställt på området. Kommissionen har följaktligen svikit de förväntningar som företagen inom sektorn har haft, nämligen att offentligt stöd inte skulle tillåtas utanför det femte regelverket.
- 116 För att kunna åberopa berättigade förväntningar krävs enligt sökanden inte att ett företag genom en formell rättsakt har försäkrats om att något ytterligare stöd inte kommer att tillåtas till fördel för dess konkurrenter. Det är tillräckligt att företaget kan lita på att varje rättsakt som gemenskapsinstitutionerna antar är precis och tydlig och att institutionerna inte får avvika från rättsakten utan giltiga objektiva skäl (generaladvokaten Trabucchi's förslag till avgörande inför domstolens dom av den 4 februari 1975 i mål 169/73, *Compagnie Continentale mot rådet*, REG 1975, s. 117, 137, och domstolens dom av den 24 november 1987 i mål 223/85, *RSV mot kommissionen*, REG 1987, s. 4617).
- 117 Denna uppfattning grundas enligt sökanden inte enbart på lydelsen av det femte regelverket, som är uttömmande och tvingande, utan även på flera förklaringar från kommissionen och rådet varigenom dessa har åtagit sig att iaktta strikt återhållsamhet i fråga om offentliga stödåtgärder inom sektorn och att endast tillåta stödåtgärder som är förenliga med det femte regelverket.
- 118 Stålföretagen var således övertygade om att deras investeringar fram till år 1996 (då det femte regelverket upphörde att gälla) inte skulle minska i värde genom

lägre priser från subventionerade konkurrenter. Denna förväntning rubbades utan skäl genom det omtvistade beslutet.

- 119 Att kommissionen tidigare hade fattat liknande beslut kunde inte hindra att berättigade förväntningar uppstod hos sökanden, eftersom sådana beslut var rättsstridiga, i likhet med det omtvistade beslutet.
- 120 Svaranden har för sin del bestridit att de rättsakter som sökanden har nämnt kan ge upphov till de påstådda berättigade förväntningarna och har även angett att det omtvistade beslutet under alla omständigheter inte kunde påverka dessa förväntningar.
- 121 Kommissionen har påpekat att det omtvistade beslutet har artikel 95 som rättslig grund. Denna bestämmelse gör det möjligt för den att bemöta situationer som inte är förutsedda i fördraget. De således grundade besluten kan följaktligen per definition inte påverka de berättigade förväntningarna.
- 122 Oberoende av frågan huruvida de åberopade rättsakterna och förklaringarna kunde ge upphov till berättigade förväntningar hos sökanden, kan det omtvistade beslutet enligt kommissionen likväl inte påverka dessa förväntningar, eftersom liknande beslut har fattats tidigare.
- 123 Rådet har för sin del tillagt att det omtvistade beslutet har fattats för att beakta "variationer i den ekonomiska situationen" i ett särskilt fall. De åtgärder som beslutas på grundval av artikel 95 i fördraget, inbegripet det femte regelverket, kan således genom sin beskaffenhet och sina målsättningar inte ge upphov till en tvingande och oföränderlig rättslig situation beträffande samtliga ekonomiska aktörer.

— Förstainstansrättens bedömning

- 124 Detta argument grundas på det redan förkastade påståendet att endast stödåtgärder som har undantagits genom det femte regelverket kan tillåtas. Såsom förstainstansrätten redan har konstaterat, i domarna EISA, British Steel och Wirtschaftsvereinigung, har regelverket inte samma föremål som det omtvistade beslutet, vilket har fattats för att bemästra en exceptionell situation. Regelverket kunde följaktligen inte i något fall ge upphov till berättigade förväntningar vad gäller den eventuella möjligheten att bevilja enskilda undantag från förbudet mot statligt stöd, på grundval av artikel 95 första och andra stycket i fördraget, i en sådan oförutsedd situation som den som ledde till att det omtvistade beslutet fattades (domen i målet British Steel, punkt 75).
- 125 Dessutom framgår det under alla omständigheter av domstolens fasta rättspraxis att "även om principen om skydd för berättigade förväntningar hör till gemenskapens grundläggande principer, kan de ekonomiska aktörerna inte hysa berättigade förväntningar i fråga om att en existerande situation bibehålls när denna situation kan ändras inom ramen för gemenskapsinstitutionernas utrymme för skönsmässig bedömning" (se dom av den 14 februari 1990 i mål C-350/88, Delacre m.fl. mot kommissionen, REG 1990, s. I-395, punkt 33, och domen i målet British Steel, punkt 76).
- 126 För att den gemensamma stålmarknaden skall fungera väl föreligger nämligen ett uppenbart behov av ständig anpassning i förhållande till variationerna i den ekonomiska situationen, och de ekonomiska aktörerna kan inte åberopa en förvärvad rättighet avseende att det rättsläge som förekommer vid en given tidpunkt skall bibehållas (se domstolens dom av den 27 september 1979 i mål 230/78, Eridania och Società italiana per l'industria degli zuccheri, REG 1979, s. 2749, punkt 22, svensk specialutgåva, volym 4, s. 513, och förstainstansrättens dom av den 21 februari 1995 i mål T-472/93, Campo Ebro m.fl. mot rådet, REG 1995, s. II-421, punkt 52). Domstolen har dessutom även använt begreppet "försiktig och förnuftig aktör" för att betona att det i vissa fall är möjligt att föreskriva specifika åtgärder som är avsedda att motverka uppenbara krissituationer, vilket innebär att principen om skydd för berättigade förväntningar inte kan åberopas (se bland annat domen i målet British Steel, punkt 77, och den rättspraxis som nämns där).

- 127 Det är efter de ovannämnda individuella besluten av den 12 april 1994, mot vilka sökanden dessutom förde talan vid förstainstansrätten, ostridigt att sökanden vid den tidpunkt då det omtvistade beslutet fattades kände till att kommissionen stödde sig på artikel 95 i fördraget för att fatta individuella beslut om att tillåta statliga stödåtgärder för att förverkliga vissa av fördragets målsättningar.
- 128 Av detta följer att anmärkningen att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts skall underkännas.

Åsidosättande av proportionalitetsprincipen

— Parternas argument

- 129 Sökanden har kritiserat kommissionen för att ha överträtt proportionalitetsprincipen, eftersom de förmåner som följer av stödet i fråga inte uppvägs av krav på en minskning av produktionskapaciteten.
- 130 Sökanden anser att tillämpningen av denna princip följer av artikel 5 i fördraget, till vilken det hänvisas i artikel 95 första stycket i fördraget. Enligt artikel 5 i fördraget skall kommissionen fullgöra sin uppgift endast genom begränsade ingripanden (se domstolens dom av den 12 juni 1958 i mål 2/57, *Compagnie des hauts fourneaux de Chasse mot Höga myndigheten*, REG 1958, s. 129).

- 131 Det följer enligt sökanden av en fast rättspraxis att ett tillstånd till stöd, vilket grundas på artikel 95 första och andra stycket i fördraget, inte i något fall får leda till en snedvridning av konkurrensen på den gemensamma marknaden för stål (domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 30). Varje tillstånd till stöd till förmån för ett företag ger i sig en fördel gentemot andra företag, vilket alltid påverkar konkurrensförhållandena (domstolens dom av den 24 februari 1987 i mål 304/85, Falck mot kommissionen, REG 1987, s. 871, punkt 24).
- 132 Under dessa omständigheter kan enligt sökanden endast stödåtgärder som har beviljats "för en viss tid" och som är knutna till en "verklig minskning av produktionskapaciteten" (domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 31) tillåtas, eftersom de inte medför några alltför stora olägenheter för konkurrenterna i förhållande till fördelarna för den gemensamma marknaden.
- 133 Sökanden har hävdat att det omtvistade beslutet i det föreliggande fallet uttryckligen möjliggör en avsevärd produktionsökning och att de produktionstak som kommissionen har föreskrivit för att "eventuella marknadsstörande effekter [skall] minimeras" (artikel 2.3 och 2.4 i det omtvistade beslutet) inte är tillräckliga.
- 134 Enligt de uppgifter som lämnats till rådet (se punkt 4 i anmälan av den 11 oktober 1995) hade Irish Steel en produktionskapacitet avseende flytande stål på 500 000 ton och avseende en varmvalsningskapacitet på 343 000 ton i långa färdiga produkter. Under verksamhetsåret 1994/1995 uppgick produktionen av varmvalsade produkter till 258 000 ton. I omstruktureringsplanen föreskrevs dessutom att den aktuella produktionskapaciteten avseende flytande stål skulle utnyttjas fullt ut för att tillverka tackor och varmvalsade produkter. Med hänsyn till de högsta tillåtna produktionsmängder som föreskrivs i det omtvistade beslutet kunde den totala produktionsnivån redan under verksamhetsåret 1995/1996 uppgå till 350 000 ton, vilket innebär en ökning med ungefär 40 procent i förhållande till det föregående verksamhetsåret.
- 135 De motprestationer som kommissionen krävt är enligt sökanden inte tillräckliga för att undvika att det tillåtna stödet medför en oproportionerlig snedvridning av

konkurrensen. Detta gäller särskilt på marknaden för tackor av legerat stål, där det förekommer en överkapacitet inom gemenskapen. Vissa tyska producenter drog sig tillbaka från denna marknad under år 1993.

- 136 Sökanden har tillagt att vid beräkningen av Irish Steels andel av marknaden för tackor skall man utgå från marknaden för tackor av legerat stål och inte marknaden för halvfärdiga produkter, såsom kommissionen har angett. Av detta följer att Irish Steels marknadsandel inte uppgår till 0,2 procent, såsom kommissionen har angett, utan till 10 procent.
- 137 Kommissionen har hävdats att de motprestationer som krävts, bland annat begränsningarna av produktions- och försäljningsmängderna, är proportionerliga och inte medför någon snedvridning av konkurrensen. Sökanden har för övrigt åberopat snedvridning utan att bevisa att sådan föreligger. Irish Steels produktion av tackor i slutet av den period som det omtvistade beslutet omfattar (90 000 ton) motsvarade dessutom endast 0,2 procent av den aktuella konsumtionen inom gemenskapen uppgående till ungefär 40 000 000 ton, vilket i praktiken utesluter all snedvridning av konkurrensen.
- 138 Kommissionen anser även att det inte är nödvändigt att som motprestation kräva en kapacitetsminskning, som för övrigt inte är möjlig i Irish Steels fall, utan andra motprestationer är tänkbara med hänsyn till kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning.
- 139 Kommissionen har tillagt att de uppgifter som sökanden har använt är vilseledande, eftersom stora strejker under perioden 1994/1995 medförde en onormal minskning av den sammanlagda produktionen. Kommissionen har dessutom hävdats att den relevanta marknaden är marknaden för tackor, vilken är den marknad som kommissionen beaktade, och inte marknaden för tackor av legerat stål, eftersom producenterna utan svårigheter kan övergå till att producera en annan typ av tackor.

— Förstainstansrättens bedömning

- 140 Sökanden har genom sin argumentation i huvudsak hävdade att det omtvistade beslutet är oproportionerligt, för det första därför att där inte föreskrivs någon kapacitetsminskning och för det andra därför att de föreskrivna motprestationerna inte är tillräckliga för att minimera stödets inverkan på konkurrensen.
- 141 Enligt artikel 95 första stycket i fördraget skall de beslut som kommissionen fattar för att bemästra de situationer som inte har förutsetts i fördraget följa bestämmelserna i artikel 5 i fördraget där det anges att kommissionen skall fullgöra sin uppgift ”genom begränsade ingripanden”. Den sistnämnda bestämmelsen skall tolkas som en fastställelse av proportionalitetsprincipen (se i detta avseende generaladvokaten Roemers förslag till avgörande inför domstolens dom av den 4 april 1960 i mål 31/59, *Acciaieria e Tubificio di Brescia mot Höga myndigheten*, REG 1960, s. 151, 178, 189).
- 142 I fråga om statligt stöd fastställde domstolen i domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen att kommissionen inte kan tillåta stöd ”som kan medföra snedvridning av konkurrensen på den gemensamma stålmarknaden” (punkt 30). Den anförde i enlighet härmed i sin dom av den 13 juni 1958 i mål 15/57, *Compagnie des hauts fourneaux de Chasse mot Höga myndigheten* (REG 1958, s. 155, 187) att denna institution ”är skyldig att handla med försiktighet och att endast ingripa endast efter att ha gjort en noggrann avvägning mellan de olika intressena i fråga, varvid den i mån av möjlighet skall begränsa de skador som kan antas drabba utomstående”.
- 143 Enligt en fast rättspraxis har kommissionen på området ”ett stort utrymme för skönsmässig bedömning som motsvarar det politiska ansvar” som den har (se domstolens dom av den 26 juni 1990 i mål C-8/89, *Zardi*, REG 1990, s. I-2515, punkt 11). Lagenligheten av ett beslut av kommissionen kan därför bara påverkas, om det är ”uppenbart olämpligt” eller orimligt med avseende på det mål som institutionen söker uppnå (se domstolens dom av den 9 juli 1985 i

mål 179/84, Bozzetti, REG 1985, s. 2301, samt av den 11 juli 1989 i mål 265/87, Schröder HS Kraftfütter, REG 1989, s. 2237, punkt 22; svensk specialutgåva, volym 10).

- 144 I gemenskapernas rättspraxis, bland annat i domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen, har det visserligen alltid understrukits att beviljandet av stöd till stålindustrin har ett nära samband med strävan efter omstrukturering av denna industri (punkt 30). Gemenskapsdomstolarna har dessutom vid flera tillfällen betonat att denna strävan efter omstrukturering särskilt omfattar en minskning av produktionskapaciteten hos de företag som mottar stöd. De faktorer som kan påverka de exakta stödbelopp som skall tillåtas utgörs inte enbart av det antal ton kapaciteten skall minskas med utan omfattar även andra omständigheter som kan variera mellan olika regioner, såsom tidigare omstruktureringsåtgärder, de regionala och sociala problem som har framkallats av stålindustrins kris, den tekniska utvecklingen och företagets anpassning till marknadskraven (domen i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkterna 31 och 34, och domen i målet British Steel, punkt 136).
- 145 På samma sätt som proportionalitetsprincipen, tillämpad på området, inte förutsätter något kvantitativt förhållande mellan stödbeloppet och storleken av de förutsedda minskningarna av produktionskapaciteten, förutsätter den inte heller att kapacitetsminskningen är den enda motprestation som kan krävas och som är lämplig för att stöd skall kunna beviljas. I de fall då kommissionen anser att en kapacitetsminskning inte är möjlig eller då den inte är den lämpligaste lösningen med hänsyn till de eftersträvade målsättningarna kan den alltid föreskriva andra motprestationer, nämligen begränsningar av produktionen och försäljningen, när dessa bidrar till att minimera stödets inverkan på konkurrensen. Såsom förstainstansrätten redan har fastställt, kan kommissionens bedömning inte underställas en prövning som endast grundas på ekonomiska kriterier. Kommissionen kan inom ramen för sitt utrymme att företa skönsmässig bedömning enligt artikel 95 i fördraget rätteligen ta hänsyn till ett stort antal politiska, ekonomiska och sociala omständigheter (domen i målet British Steel, punkt 136).

- 146 I artikel 2 i det omtvistade beslutet föreskrev kommissionen flera åtaganden för Irish Steel:

”1. Företaget skall inte öka sin befintliga kapacitet avseende flytande stål på 500 000 ton per år och den befintliga varmvalsningskapaciteten på 343 000 ton per år i färdiga produkter, annat än som resultat av produktivitetsförbättringar under en period av minst fem år från och med dagen för den sista utbetalningen av stöd inom planen.

2. Företaget skall inte öka sitt nuvarande utbud av färdiga produkter, som meddelades till kommissionen i november 1995, under de första fem åren och skall inte tillverka balkar av större storlek än det nuvarande utbudet av storlekar under den perioden. Inom det nuvarande utbudet av balkar skall det begränsa produktionen av U-balkar (brittisk standard), HE-balkar (metrisk standard) och IPE-balkar inom den gemensamma marknaden till sammantaget 35 000 ton under den perioden.

3. Företaget skall inte överskrida följande produktionsnivåer per räkenskapsår:

	<i>(tusental ton)</i>				
	1995/1996	1996/1997	1997/1998	1998/1999	1999/2000
Varm-valsade färdiga produkter	320	335	350	356	361
Tackor	30	50	70	80	90

4. Företaget skall inte överskrida följande försäljningsnivåer av varmvalsade produkter inom Europa (gemenskapen, Schweiz och Norge) per räkenskapsår:

<i>(tusen ton)</i>				
1995/1996	1996/1997	1997/1998	1998/1999	1999/2000
298	302	312	320	320

...”

147 Vad gäller de åtgärder för begränsning av produktionen och försäljningen som har föreskrivits för Irish Steel skall det konstateras att de följer av en avvägning och sammanjämkning av flera faktorer, nämligen den särskilda situationen inom stålsektorn och i synnerhet överkapaciteten (punkt I i det omtvistade beslutet), Irish Steels ställning på den berörda marknaden (punkt 4.3 i anmälan av den 11 oktober 1995), Ispat Internationals förmåga att ta hand om mottagarföretagets framtida existens (punkt III i det omtvistade beslutet) och behovet av att föreskriva vissa motprestationer för att begränsa den inverkan på marknaden som följer av de beviljade fördelarna samtidigt som det görs möjligt för företaget att öka produktiviteten (punkt V). Sökanden har emellertid inte visat att det är uppenbart att förbudet mot att överskrida vissa produktions- och försäljningsmängder som en motprestation för tillståndet till stödåtgärderna är olämpligt eller oproportionerligt.

148 Vad gäller den relevanta produktmarknaden och Irish Steels marknadsandel, som kommissionen uppskattade till 0,2 procent, är det på grundval av de omständigheter som sökanden har framfört inte möjligt att sluta sig till att kommissionen har gjort sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning genom att välja marknaden för tackor i stället för marknaden för tackor av legerat stål. Det

mycket generella argumentet att tackor av legerat stål vad gäller deras användning klart skiljer sig åt från andra färdiga produkter är inte tillräckligt för att ifrågasätta kommissionens analys att det i produktionshänseende inte finns några separata marknader, vilket sökanden har påstått.

- 149 Detsamma gäller i fråga om anmärkningen avseende den produktionsökning som tillåts i det omtvistade beslutet (färdiga varmvalsade produkter: från 320 000 ton år 1995/1996 till 361 000 ton år 1999/2000; tackor: från 30 000 ton år 1995/1996 till 90 000 ton år 1999/2000), eftersom de procenttal som sökanden har uppgett grundas på onormalt låga jämförelsevärden, nämligen värdena under verksamhetsåret 1994/1995 (258 000 ton, medan försäljningen vissa räkenskapsår har uppgått till 281 000 ton — punkt 4.4 i anmälan av den 11 oktober 1995).
- 150 Av detta följer att kommissionen inte gjorde sig skyldig till uppenbart oriktig bedömning när den ansåg att den ökning av försäljningen som förutses i det omtvistade beslutet endast har en minimal inverkan på konkurrensen (en marknadsandel på 0,15 procent av marknaden för tackor av legerat stål = $(90\,000 - 30\,000) : 40\,000\,000$, se ovan punkt 137) och att fastställelsen av de högsta möjliga produktions- och försäljningsmängderna för Irish Steel under en period av fem år utgjorde ett effektivt och lämpligt alternativ till en minskning av företagets kapacitet.
- 151 Av vad ovan anförts följer att anmärkningen att proportionalitetsprincipen har åsidosatts skall underkännas.
- 152 Talan kan följaktligen inte vinna bifall på den första grunden, som avser att fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning har åsidosatts.

Grunden att väsentliga formföreskrifter har åsidosatts

- 153 Sökanden har till stöd för denna grund gjort gällande att rätten att yttra sig respektive motiveringsskyldigheten har åsidosatts.

Åsidosättande av rätten att yttra sig

— Parternas argument

- 154 Sökanden anser att kommissionen enligt artikel 93.2 i EG-fördraget och artikel 6.4 i regelverket är skyldig att underrätta andra berörda parter om tillståndsansökningar, så att dessa kan lämna sina synpunkter på dem.

- 155 Kommissionen lät i det föreliggande fallet offentliggöra den irländska regeringens ursprungliga program i officiella tidningen (tillkännagivande 95/C), men underlät att göra det beträffande det andra omstruktureringsprogrammet. Kommissionen har följaktligen inte iakttagit sökandens rätt att yttra sig och att inom tillräcklig tid lämna in sina synpunkter på programmet i fråga.

- 156 Sökanden har tillagt att det finns en objektiv processuell skyldighet att ge samtliga företag som har ett berättigat intresse av saken tillfälle att yttra sig. Denna rätt kan följaktligen inte åsidosättas med motiveringen att företagen är företrädare i kommittén.

- 157 Kommissionen har påpekat att artikel 95 i fördraget inte innehåller någon bestämmelse om att konkurrerande företag skall höras och att rättspraxis avseende artikel 93.2 i EG-fördraget inte är tillämplig med beaktande av att denna typ av beslut, som är begränsade till EKSG-fördraget, är exceptionell. Kommissionen har emellertid påpekat att sökanden har haft möjlighet att följa förfarandets utveckling och lämna sina synpunkter rörande det andra omstruktureringsprogrammet, eftersom sökanden är företräd i kommittén, som har hörts i enlighet med artikel 95 i fördraget.

— Förstainstansrättens bedömning

- 158 Det omtvistade beslutet har fattats på grundval av artikel 95 första och andra stycket i fördraget. Enligt denna bestämmelse krävs att rådet lämnar sitt samtycke och att kommittén hörs. Enligt denna artikel har de som beslutet är riktade till och de berörda parterna däremot inte någon rätt att yttra sig. En sådan rätt föreskrivs däremot i artikel 6.4 i regelverket där det anges att "[o]m kommissionen efter att ha givit berörda parter tillfälle att yttra sig finner att stöd i ett visst fall är oförenligt med bestämmelserna i föreliggande beslut, skall den underrätta medlemsstaten i fråga om sitt beslut". En likadan bestämmelse har ingått i samtliga regelverk före det femte regelverket (se i detta avseende kommissionens beslut nr 257/80/EKSG av den 1 februari 1980 om gemenskapsregler för särskilt stöd till stålindustrin, EGT L 29, s. 5).
- 159 Sökanden hade i varje fall under det förfarande som ledde till det omtvistade beslutet tillfälle att göra gällande sin inställning inom kommittén. Denna skall enligt artikel 18 i fördraget vara sammansatt av företrädare för producenterna, för arbetstagarna och för förbrukarna och handeln. Det är ostridigt att sökanden var företrätt i kommittén i sin egenskap av företrädare för de tyska stålindustrierna. Tillståndet till stöd till Irish Steel diskuterades vid kommitténs 324:e sammanträde den 24 november 1995 och sökandens företrädare hade således tillfälle att framföra sin åsikt om kommissionens förslag till åtgärder (se i detta avseende domen i målet British Steel, punkt 176).

- 160 Att tillkännagivande 95/C offentliggjordes i officiella tidningen kan under alla omständigheter inte ha vilselett sökanden i fråga om det förslag som förelades rådet och beträffande vilket kommittén hade hörts. Innan detta tillkännagivande offentliggjordes den 28 oktober 1995 hade sökanden nämligen redan, genom att ha deltagit i kommitténs sammanträde den 25 oktober 1995, fått kännedom om att de irländska myndigheterna hade tagit tillbaka det första omstruktureringsprogrammet och att de hade lagt fram ett andra ändrat program.
- 161 Av detta följer att sökanden har haft tillfälle att yttra sig om det omtvistade beslutet i enlighet med förfarandet i artikel 95 i fördraget. Under dessa omständigheter skall anmärkningen att rätten att yttra sig har åsidosatts underkännas.

Åsidosättande av motiveringsskyldigheten

— Parternas argument

- 162 Sökanden har hävdats att kommissionen genom det omtvistade beslutet har åsidosatt motiveringsskyldigheten enligt artikel 15 i fördraget.
- 163 Enligt en fast rättspraxis skall de argument på vilka svaranden grundar sitt resonemang vara klara och innefatta de rättsliga omständigheter som är av betydelse för beslutets struktur och innehåll (se domstolens dom av den 4 juli 1963 i mål 24/62, Tyskland mot kommissionen, REG 1963, s. 129, 143, och förstainstansrättens dom av den 8 juni 1995 i mål T-459/93, Siemens mot kommissionen, REG 1995, s. II-1675, punkt 31).

- 164 Sökanden anser att denna skyldighet är ännu viktigare i det föreliggande fallet, eftersom det rör sig om ett undantag som grundas på artikel 95 i fördraget, där det krävs att mycket särskilda förutsättningar skall vara uppfyllda. Av det omtvistade beslutet framgår det emellertid inte på vilket sätt Irish Steels situation med hänsyn till artiklarna 4 c och 56.2 i fördraget ingår bland ”i detta fördrag inte förutsedda fall”, vilka av de målsättningar som anges i artiklarna 2 och 3 i fördraget som eftersträvas och varför kommissionen inte har övervägt en nedläggning av Irish Steel.
- 165 Kommissionen anser att det omtvistade beslutet uppfyller motiveringsskyldigheten, eftersom det innehåller en klar och tydlig redogörelse för de överväganden som är nödvändiga för en förståelse av rättsakten, med angivande av de huvudsakliga faktiska och rättsliga omständigheterna (dom av den 4 juli 1963 i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 143).

— Förstainstansrättens bedömning

- 166 I artikel 5 andra stycket fjärde strecksatsen i fördraget föreskrivs att gemenskapen skall ”offentliggöra skälen för sitt handlande”. I artikel 15 första stycket i fördraget anges att ”kommissionens beslut, rekommendationer och yttranden skall vara motiverade och hänvisa till de yttranden som kommissionen skall inhämta”. Av dessa bestämmelser samt av de allmänna principerna i fördraget följer att kommissionen har en motiveringsskyldighet när den fattar generella eller individuella beslut, oberoende av vilken rättslig grund som har valts.
- 167 Enligt en fast rättspraxis skall motiveringen vara anpassad efter vilken slags rättsakt det är fråga om och på ett klart och otvetydigt sätt visa hur den gemenskapsinstitution som är ansvarig för den ifrågasatta rättsakten har resonerat, så att de berörda kan få kännedom om skälen för åtgärden och gemenskapsdomstolarna ges möjlighet att överpröva rättsakten. Det krävs inte att motiveringen närmare anger alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter. Motiveringen skall inte enbart bedömas mot bakgrund av rättsaktens lydelse, utan även mot bakgrund av dess sammanhang samt mot bakgrund av alla rättsregler som gäller för den berörda frågan (domstolens dom av den 29 februari 1996 i mål C-56/93, Belgien mot kommissionen, REG 1996, s. I-723, och

förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1996 i mål T-266/94, Skibsværftsforeningen m.fl. mot kommissionen, punkt 230). Motiveringen av en rättsakt skall bedömas med hänsyn till bland annat "det intresse som de som rättsakten är riktad till eller andra personer som berörs av den i den mening som avses i artikel 33 andra stycket i EKSG-fördraget kan ha av att erhålla förklaringar" (domstolens dom av den 19 september 1985 i de förenade målen 172/83 och 226/83, Hoogovens Groep mot kommissionen, REG 1985, s. 2831, punkt 24, och domen i målet British Steel, punkt 160).

- 168 Vad för det första gäller kommissionens beteckning av Irish Steels särskilda situation som ett av de "i detta fördrag inte förutsedda fall[en]" framgår det av punkterna IV första och tredje stycket samt VIII i det omtvistade beslutet att de planerade statliga stödåtgärderna i enlighet med artikel 4 c i fördraget endast kunde tillåtas som en undantagsåtgärd på grundval av artikel 95 i fördraget. Av punkt I framgår också att den extraordinära karaktären har motiverats i beslutet genom att det däri beskrivs vilket utomordentligt svårartat läge som rått inom gemenskapens stålindustri under de senaste åren och genom att, i punkt IV, anges att denna kris "äventyrat denna sektor i flera medlemsstater, inklusive Irland".
- 169 För det andra framgår det av punkt V i det omtvistade beslutet att kommissionen i det föreliggande fallet inte planerade några kapacitetsminskningar, eftersom detta var "omöjligt... utan att stänga fabriken, eftersom Irish Steel endast har ett varmvalsningsverk" och eftersom en sådan lösning dessutom skulle ha varit oförenlig med "målet att förse stålindustrin på Irland med en sund och ekonomiskt lönsam struktur" (punkt IV).
- 170 Vad för det tredje beträffar de målsättningar som föreskrivs i artiklarna 2 och 3 i fördraget och som kommissionen har eftersträvat i det omtvistade beslutet, framgår det av punkt IV i beslutet också i vilken utsträckning verkningarna, såväl i ekonomiskt som i socialt hänseende, av det ekonomiska stödet från Irland som lämnats inom ramen för ett omstruktureringsprogram för Irish Steel vars genomförbarhet utomstående sakkunniga har bekräftat genom en undersökning, bidrog till att förverkliga de målsättningar som föreskrivs i dessa artiklar (se ovan punkt 67).

- 171 Avsaknaden av en mer formell specificering av målsättningarna enligt artiklarna 2 och 3 i fördraget kan under alla omständigheter inte anses utgöra en bristfällig motivering (domen i målet *Wirtschaftsvereinigung*, punkt 145).
- 172 Denna anmärkning är dessutom enligt en fast rättspraxis även obefogad på grund av att det är ostridigt att sökanden varit nära delaktig i det förfarande som föregick det omtvistade beslutet genom sin företrädare i kommittén, och kände till de faktiska och rättsliga omständigheter med stöd av vilka kommissionen ansåg att stödåtgärderna var förenliga med den gemensamma marknaden och inte föreskrev någon kapacitetsminskning som motprestation (se bland annat domstolens dom av den 11 januari 1973 i mål 13/72, *Nederländerna mot kommissionen*, REG 1972, s. 27, och domen i målet *British Steel*, punkt 168).
- 173 Av dessa överväganden följer att det omtvistade beslutet inte är rättsstridigt till följd av att motiveringskyldigheten, såsom påståtts, skulle ha åsidosatts.
- 174 Av detta följer att talan inte kan vinna bifall på den andra grunden som avser att väsentliga formföreskrifter har åsidosatts.
- 175 Av vad anförts ovan följer att talan skall ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 176 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.
- 177 Enligt artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna skall institutioner som har intervenerat i ett mål bära sina rättegångskostnader. Detta innebär att rådet, som är intervenient, skall bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) Talan ogillas.

2) Sökanden skall bära sin rättegångskostnad och ersätta svarandens rättegångskostnader.

3) Rådet skall bära sin rättegångskostnad.

Moura Ramos

García-Valdecasas

Tiili

Lindh

Mengozi

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 7 juli 1999.

H. Jung

R.M. Moura Ramos

Justitiesekreterare

Ordförande